

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiae Speculativae Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatae Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

LXI. Cum implicantia Decreti Divini ex Justitia Commutativa Deum homini obligantis, ostenditur superfluitas Decreti, decernentis objectum Scientiæ Mediæ, aliæq[ue] contra hanc Scientiam Objectiones ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

est intelligi, quod diabolus teneat converti ad DEVM: quamvis hoc ei sit impossibile secundum præsentem Statum; quia in hunc statum ex voluntaria causa devenit.

CONTROVERSIA LX.

OBLIGATIO CHARITATIS.

Qualem asserat S. Thomas.

246. Quia ex materia de Charitate, cujus unam Theſin hic apponere voluit, Adversarius nihil invenit apud P. Haunoldum, quod doctrinæ S. Thomæ repugnaret; ideo his Verbis hostem sibi finxit. [Non meminit Haunoldus doctrinæ D. Thomæ. 1. 2. q. 89. a. 6. docentis. Primum quod homini, cum usum rationis habere incipit, cogitandum occurrit, esse deliberare de seipso; & si quidem seipsum ordinaverit ad debitum finem, per gratiam consequetur remissionem Originalis, si vero non ordinet seipsum ad debitum finem, secundum quod in illa ætate est capax discretionis, peccabit mortaliter, non faciens, quod in se est. Eo ipso nimirum, quod hanc questionem examine dissimulante omiserit, sententia Præceptoris Angelici non orisset.] Ita Adv. Qualis hæc consequentia? Ergone quia Adversarius in suis thesibus, quibus præfixit titulum: *Ex universa Theologia: innumeras quaestiones examinare omisit, & ex 1. 2. a. q. 27. usque ad q. 45. per quas S. Thomas ex professo agit de Charitate, ne unam quidem quaestionem posuit, universæ non arriperunt Adversario?* An opus fuit ex alieno loco, nempe ex 1. 2. q. 89. a. 6. cujus titulus est: *Utrum peccatum veniale possit esse in aliquo cum solo Originali:* ad Tractatum de Charitate attrahere quaestionem, ne illa non arripuisse videatur homini leviter aliàs suspicaturus?

247. Colligit præterea Adversarius ex cit. Verbis: *non faciens, quod in se est.* S. Thomam per illa intelligere non alius naturales, ut intelligit P. Haunoldus lib. 3. n. 389. Sed supernaturales, quibus nimirum homo per gratiam consequatur remissionem peccati originalis. Verum P. Haunoldus l. c. locutus est de homine, apud Gentiles educato, nec habente Evangelij Prædicatorem, de quo faciente quod in se est, dixit, & DEO extraordinario modo, si opus fuerit, adductum in ad Fidem, ad quam dicto modo consequendam non possunt præsupponi actus supernaturales, cum illa sit Principium actuum supernaturalium, & ad ipsas præsupponatur, non autem isti ad ipsam. Unde etiam S. Thomas locutus est de actibus naturalibus, quando q. 14. de Verit. 2. 11. ad 1. de enutrito in Sylvis vel inter

bruta animalia dixit: *Si aliquis aliter nutritus ductum NB. naturalis rationis sequeretur in appetitu boni, & fuga mali, certissime est tenendum, quod ei DEVS vel per internam inspirationem revelaret ea, quæ sunt ad credendum necessaria, vel aliquem Fidei Prædicatorem ad eum dirigeret, sicut misit Petrum ad Cornelium act. 10.* Sed de hoc satis declarata est mens S. Thomæ supra. Contr. 46.

CONTROVERSIA LXI.

IUSTITIA COMMUTATIVA.

Cum Implicantia Decreti Divini, ex Iustitia Commutativa DEVM homini obligantis, ostenditur superfluitas Decreti, decernentis objectum Scientiæ Mediæ, aliæq. contra hanc Scientiam Objectiones solvuntur.

248. EX ipso textu S. Thomæ, ab Adversario allegato, ad comprobandam impossibilitatem obligationis, Deum ex Iustitia Commutativa Creaturæ rationali obstringentis, manifestè colligitur; Angelicum Doctorem suppositum esse impossibilitatem decreti promissivi, præsuppositi ad aliud virtualiter subsequens decretum, executivum promissi, ex vi prioris decreti in debitum seu in obligationem Iustitiæ commutativæ, cadentis; ex cuius proinde impossibilitate etiam à P. Haunoldo lib. 4. n. 156. rectè supposita, ipse quoque non inaniter, ut Adversarius loquitur, tentavit probare, obligationem ex Iustitia commutativa, perfectissimo Dominio DEI præiudicare. Textus autem Angelici Doct. in 4. dist. 46. q. 1. a. 1. hic est. [Iustitia commutativa, per quam æqualitas constituitur inter DEUM dantem, & creaturam recipientem, Deo competere non potest secundum propriam acceptionem, quia beneficia DEI semper excedunt meritum creaturæ.] Subsumo. Atqui hæc ratio non esset sufficiens, & universalis, si aliunde, quam per dignitatem meritum, ex decreto liberali promissivo DEUS se obligare posset creaturæ ad retribuendum pro meritis modo mercedis Præmiū æquale Juri, nō quidem ex sola dignitate meritum, sed ex promissione obligativa, quaesito. Ergo S. Doctor supposuit non esse possibile tale decretum, cujus impossibilitatem etiam supposuit P. Haunoldus, eo modo discurrens de Iustitia divina, executivā promissi seu debiti citra obligationem, quo modo S. D. l. c. a. 2. ad 3. ostendit, qualiter citra obligationem, aut restrictionem Voluntatis, DEUS cuius creaturæ per unicum simplex decretum ex

justitia providentiali debitum reddat ad aequalitatem cum Ordine naturæ. Cum enim S. D. sibi objiceret. [Ubiunque est aliud Justitia, quam Voluntas, Justitia voluntatem Restrigit, & sic quodammodo ei resistit: sed nihil est, quod restringat Voluntatem DEI, ergo ipsa ejus Voluntas est ejus Justitia; ex hoc ergo aliquid est justum; quia est à DEO volitum.] Respondet. [Ad tertium dicendum, quod illud, quod in Voluntate includitur, voluntatem non restringit: ex hoc autem ipso, quod DEUS vult aliquam naturam facere, vult attribueri ei ea, quæ illi naturæ competunt: sicut cum homo vult finem, ex hoc ipso vult ea, quæ sunt ad finem; & NB. ideo Voluntas DEI neque justitia eius Restrigitur, neque justitiæ ejus resistere potest.]

In quo textu particula Causalis Ideo denotat S. Doctorem eodem modo argumentandi usum esse, quo P. Haunoldus; similiter discurrens: Illud, quod in Voluntate includitur, voluntatem non restringit, ex hoc autem ipso, quod DEUS vult alicui creaturæ rationali promissionem per signa externa facere, vult attribueri ei ea, quæ illi creaturæ promissit, sicut cum homo vult finem, ex hoc ipso vult ea, quæ sunt ad finem; & Ideo Voluntas DEI neque Justitia ejus Restrigitur. Estne hoc argumentum Inane?

249. Ceterum non advertit Adversarius, dum ad hunc locum, qui de *Justitia Commutativa* est inscriptus, impertinenter attraxit objectiones, quas in prima parte contra scientiam Mediam pro prædeterminatione physica referre obligatus est, se non probare illud decretum inductivum obligationis ex Justitia commutativa, quod P. Haunoldus negat, & quod si contra illum evinceretur, deberet præsupponere scientiam Mediam, sed probare, (irrito tamen conatu) aliquid aliud Decretum præsuppositum ad scientiam Mediam, eamque destruens, scil. decretum prædeterminans, & reddens per liberum arbitrium creatum inimpedibile ipsum statum conditionatum actus futuri: quod proinde decretum, cum non contradicat negationi alterius decreti, quo per discursum S. Thomæ sublatum, P. Haunoldus in ordine ad hominem, seu in ordine ad certos Adversarios probat impossibilitatem Justitiæ commutativæ, propriè dictæ in DEO; hinc etiam si Adversarius illud alterum decretum demonstrasset, nondum tamen detexisset contradictionem hujus loci, P. Haunoldo objectam.

250. Sic enim argumentatur Adversarius pro decreto determinante actum liberum conditionatè futurum, adeoque non tantum independente à Scientia media, sed eam etiam omnino tollente. [Illà Scientiā, quæ objectum supponit, videt DEVS, quid faceret Petrus, si in his circumstantiis collocaretur, consequenter videt etiam istius conditionatè futuri

consensus dependentiam essentialē, proindeque decretum aliquod, ex parte causæ primæ præsuppositum, quia quemadmodum futurum absolutum, dependet à decreto absoluto, sic & conditionatum (ne pro illo Statu ab influxu DEI absurdissimè absolvetur) sine præsupposito decreto conditionato, quomodoque explicetur, non potest ex Statu puræ possibilitatis ad Statum futurationis conditionatæ translationem esse, videri.]

251. Respondeo, distinguendo istam sequelam: *Consequenter videt etiam ipsius conditionatè futuri consensus dependentiam essentialē*, nempe videt conditionatè, extitutam actualem dependentiam, si consensus absolutè esset extitutus, & si Petrus actu in his circumstantiis poneretur, eò quod hæ circumstantiæ non possent actu dari, quin DEVS per decretum absolutè existens illas decerneret, & consensus dependentèr à Scientia media impedibiliter, sed tamen infallibiliter, prædesiniret, concedo ut sic sequelam: Videt jam actualem dependentiam, ex parte DEI absolutam, id est, absolutè existentem, sed ex parte objecti vel modi tendendi conditionatam, nego sequelam: sicut enim consensus non videtur, ut absolutè extitutus, sed quod esset extitutus, si decerneretur ista circumstantiæ, sic non videtur, ut absolutè, & actu dependens, sed quod esset dependens, si decerneretur ista circumstantiæ: Vnde aliud est, actu dari aliquod decretum conditionatum, per quod conditionata Veritas dependeat à DEO, & aliud, actu verum esse, quod ab æterno datum fuisset aliquod decretum quoad modum tendendi absolutum, si conditio aliqua, nempe hæ circumstantiæ, sub quibus conditionatè videtur consensus, aliquando absolutè fuissent ponendæ: posterius membrum est Veritas necessaria, & videtur per tendentiam simplicis intelligentiæ, qua nimirum cognoscit, quod quicquid absolutè existit, debeat decernente, aut saltem permittente volente DEO existere. Prius membrum est falsum; cum enim conditionata Veritas sit de objecto non absolutè existente; ideo neque est de objecto absolutè & actu dependente, consequenter non est opus decreto conditionato ex parte objecti, & absoluto ex parte subjecti, id est, actu existente in DEO; hinc rursus aliud est, quod DEVS dependentèr ab aliquo decreto videat, consensus Petri extitutum, si collocaretur in his circumstantiis; & aliud: quod DEVS videat, consensus Petri extitutum dependentèr ab aliquo decreto, si collocaretur in his circumstantiis. Vnde in sua parenthesi Adversarius non tam superlativè, quàm falsò supponit consensus Petri in statu conditionato ab influxu DEI (intellige: absolutè existente) absurdissimè absolvi: quod namque absolutè non est, sed esset, in id Drus non influit, sed influet.

252. Ad probationem autem, & institutam ab Adversario paritatem inter Statum absolutum & Conditionatum, respondeo, esse aliquam paritatem, sed eam malè efformari ab Adversario: paritas enim debuisset sic institui: quemadmodum futurum absolutum dependet à decreto absoluto, sic & conditionatum, si conditio impleatur, dependeret à decreto absoluto, eò quòd ex statu conditionato & purè possibilitatis ad Statum futuritionis absolutæ nequeat transferri, & consequenter videri, sine decreto absoluto. Ratio paritatis sic instituendæ est evidens; quia in hoc æquiparantur Status absolutus & conditionatus, quòd, quidquid convenit Statui absoluto, id conveniat Statui conditionato sub conditione, id est, si in Statum absolutum transiret; v.g. si consensus Petri propter decretas & collatas has circumstantias de Statu conditionato in absolutum transivisset, etiam ipse per decretum absolutum dependeret actu à Deo. Confundit ergo Adversarius hæc duo: *Datur absolute & actu decretum conditionatum*; & daretur *Decretum absolutum impletà Conditione*.

253. Si urgeret Adversarius sic replicando. Tota veritas & notitia futurorum nititur transitu illorum à statu possibilium ad ordinem futurorum, qui transitus nec fieri, nec cognosci potest, nisi detur, vel cognoscatur causa extrinseca illius transitus, sed hæc non potest esse alia, quàm decretum Divinum, quod solum est cœvum notitiæ Divinæ, eumque potest determinare, ergo &c. Responderem juxta dicta, distinguendo Majorem. Tota Veritas & notitia absolute futurorum nititur transitu absoluto, & in sua causâ jam determinato, concedo Majorem: conditionatè futurorum neg. Ma. horum enim Veritas & notitia non dependet à transitu, qui saltem in sua causâ sit determinatus, sed solummodo qui esset determinandus, si certa conditio poneretur, quæ tamen ipsa non debet jam necessariò esse determinata; & ideo potest huiusmodi Veritas & notitia haberi sine existentia, & cognitione causæ extrinsecæ, determinantis futura conditionata, vel conditionem illorum.

254. Si rursus instaret Adversarius, dicendo: Omnis Veritas actualis debet esse actu dependens à DEO; Veritas objectiva actus conditionatè futuri est Veritas actualis: ergo debet esse dependens à DEO. Atqui non potest esse dependens, nisi per decretum conditionatum; ergo tale decretum de facto datur ab Eterno. Facile ex dictis redderetur responsio. dist. Ma. Omnis veritas actualis, prout est de objecto, quoad possibilitatem vel quoad existentiam actuato, conced. Ma. prout est de objecto tantum sub conditione quoad existentiam actuando, & nondum supponente etiam ipsius conditionis

actuacionem, adeoque quatenus est de objecto, nec in se, nec in sua causâ actuato, sed præcisè habente Statum Logicum, seu Statum cognoscibilitatis respectu intellectus Divini; nego Ma. Vel subdistinguo. Debet esse actu dependens à DEO, quoad ipsam cognoscibilitatem passivam, possibilitandam à Virtute cognoscendi activâ, conc. Ma. debet esse dependens à DEO quoad determinationem existentie Logicæ, seu conditionatæ futuritionis; nego Ma. Veritas enim conditionata jam habet absolutam & actualem ac determinatam cognoscibilitatem respectu DEI, hoc ipso, quòd esset determinanda physice à libero arbitrio creato, & transiura in Statum absolutum physicum, si conditio à Deo decerneretur, si scilicet ponerentur hæc circumstantiæ, & auxilia.

255. Nunc paritatis, prout ab Adversario institutæ, disparem rationem sic ostendo, cur nempe ad conditionatæ futuritionem actus liberi nullum præsupponatur decretum Divinum, præsupponatur autem ad futuritionem absolutam actus. Nam una veritas absoluta supponit aliam Veritatem absolutam, scilicet futuritio absoluta actus supponit futuritionem absolutam causæ secundæ & auxilij, futuritio auxilij supponit decreti actualem existentiam, hoc ipso, quòd non possit absolute poni auxilium, quin DEVS illius existentiam decernat, nihil autem possit decernere, nisi per decretum ab æterno existens. Veritas autem seu futuritio actus conditionata, non supponit existentiam conditionis unquam ponendæ, etiam si enim nunquam ponerentur circumstantiæ, tamen verum esset dicere: *Si ponerentur, Petrus poneret consensum*: hoc ipso autem quòd conditio abstrahat à sui existentia, etiam abstrahit, & non supponit existentiam decreti, sive absolute, sive conditionatè decernentis existentiam conditionis. Et hinc neque bonam paritatem ac comparisonem institueret, qui diceret: sicut secundum nos antecederet ad omne decretum, id est, independentem ab omni decreto datur Veritas objectiva alterutrius contradictorij de conditionatè futuris, sic etiam datur de absolute futuris.

R

CON-